

Poslanik Wilfan za prava narodnih manjina. Na sjednici rimskog Parlamenta, dne 21. t. m., držao je naš narodni poslanik dr. Wilfan vrlo značajan govor. U svojem govoru je pozivao vladu, da bude poštena prema narodnim manjinama. Tvrdnja, da mi uživamo jednaka prava i jednake dužnosti, nije ništa drugo nego — fraza za varanje. Vlada bi morala osigurati narodnim manjinama dolazak u Parlament tako, da preinači izbornu okružnju, da ne budu trebale trževiti savezi sa drugim strankama, već da lake i same nastupe kod izbora. Jalski krajina bi se morala razdjeliti na dva izborna okružja. I Slovenima i Nijemcima, — kaže Wilfan — koji se nalaze u sasna drugučijem položaju, vlada treba da omoguću, da i jedni i drugi slobodno i nezavisno od drugih stranaka učestvuju kod dojučasnih izbora. Posebni položaj tih dviju narodnih manjina zahtijeva, da se u interesu Italije pripozna i poštuje njihova prava. Zato apelira na talijanski Parlament i moli ga, da bude plemenit i da dozvoli narodnim manjinama, da žive u najboljem skladu sa talijanskim narodom. Svi imamo — kaže Wilfan — želju i interes, da bi zajednički nam bilo dobro u Italiji. Dajte nam barem tu mogućnost, da lako učestvujemo i mi s vašim narodom u vašem Parlamentu, da lako i dignemo svoj glas, da tu budemo zastupani po istinskim zastupnicima, a ne možda po kakavom mamulku! Zato vas molim, da primite barem ovaj predlog, name, da se — obzirom na naš posebni položaj — prihvati izbornom zakonu samo ove riječi: „Nije potrebna unifikacija kandidatskih lista, kad ju predlažu inorođne manjine.“ Taj dodatak lako dovođuje bez ikakve opasnosti za državne koristi. — Napominemo da je poslanik Wilfan bio na više mjesta prekidajući u govoru sa raznim apudicam, ali uva sve to bilo je dosta talijanskih poslanika, koji su odobravali uva njegovu izjavu. To se najbolje pokazalo i prigodom glasanja, kad je dosta poslanika glasovalo za predlog dr. Wilfan. Nama je veoma žao, što nam ne dovođuje prestor da denesemo u čijetosti govor dr. Wilfana, kojim se lako ponese svi jalski Sloveni. Da nam živi dr. Wilfan!

Akademikarima Istranima! — U nedjelju 28. o. m. bit će u sjedištu ak. fr. društva „Istarsasnik akademikara, članova tog društva. Poradi važnosti pitanja, o kojima se ima raspraviti, potrebno je, da skupštini bezuslovno prisustvuju svi članovi.

Predsjednik.

DR. MILAN MIHIĆ, demonstrator i operater na Sveučilišnoj Klinici za bolesti grla, nosa i ušiju u Beču, primat će bolesnike i izvršavati operacije u Novom Riječkom Sanatoriju na Riječi od 1. oktobra o. g.

G. dr. Laza Marković istupio je nacionalizovane Jadranske banke u Trstu. U zadnjem broju „Istarske Riječi“ javili smo, da je na nedavnom skupštini Jadranske banke u Trstu bio izabran u novi upravni odbor i g. dr. Laza Marković, jugoslovenski ministar pravde u Beogradu. Sada nam doznajemo, da se je g. ministar dr. Laza Marković zahvalio na izboru za člana uprave nacionalizovane Jadranske banke u Trstu. U dobrobrućenim ljudskim se računima, da će banka mnogo izgubiti s ovim izlaskom. Jugoslovenski ulagački još uvijek daju svoje uloske u ovaj banko, da Jadranske banke teče u bluzu u drugu banku.

Socijalni tečaj u Sv. Luciji kod Telnina. Pečertovna „Zveza učiteljskih družava“ priredila je i ove godine socijalni tečaj u Sv. Luciji, kraj naselja i ugodnom mjestu, bitovalistu kod Soče. Ove godine bio je vrlo dobro posrećen. Učestvovalo je i učitelstvo iz naše zapovjedne Istre u dosta lijepom broju. Daznajući, da je tečaj kraj uspio, da je učitelstvo bilo puno oduševljenja i zadovoljstva. Program predavanja bio je upravo najbiračniji. Sve samo važni i nadavne poslovne gradivo. Od kakve je neprocjenjive koristi i znamenitosti spomenuti tečaj i ovim danima kulturne dokadence, u danima, gdje je raše učitelstvo ostavljeno samome sebi i jarcu sudbi, to nije nužno dokazivali, ni utvrdjavati. — Učitelstvo može da se punim pravom ponosi na uspjeh svoga neugodnog rada. Tu dokazuje njegov izvrsni rjevački zbir predičenih konterli — poučno-prosvjetna akcija i drugo. Dani sprovedeni u Sv. Luciji ostal će u neizbrisivoj uspomeni naših učitelja. — Mi pozdravljamo najtoplije njihov rad, radujemo se njihovom uspjehu, jer njihov rad, njihov uspjeh i sve njihova nastojanja postaćena je najvećem cilju: kulturnom probuđivanju našeg patičnog naroda. U tomu smo i bit ćemo na jednom te istom putu.

Zrnje biserovo.

(Narodne postovnice iz Istre)
Ki se ruga tvojeomu braću, tsi ne tebe ne poštuje.

Ako hoćeš, da te svi ljudi poštuju, nikad ne zaničaj sam sebe, nego poštuju sebe i narod svoj!

Ki tvoj narod mrzi, gledaj ga, ali s njim se ne družiti!

Ki mudro sije, obilno spravja.

Vavek za rod i dom sveti Spravan svakó budi mrešiti!

Svega po malo

Kako se liječi pjanstvo? U Rumunjskoj su uveli ovaj lijek: Kada se na ulici pokaže pijanac, uhvati ga stražar i odvede u općinu, pa ga tamo pijanog najprije osušaju, dadnu mu dvadeset i pet i strpaju ga po čamci u hladnu vodu, a onda ga opet puste. I kazu, da ono šikanje najviše pomaže, jer nije da mu se glava takse ispuše, nego je kod Rumunja najveći ponos njegova kosa, pa se sjetiti, ako mu je odrežu. I veće, da se vrlo rijetko vide pijanici na ulicama.

723 godišnjica napuljskoga sveučilišta. Napuljsko sveučilište sprema da proslavi 700-godišnjicu od svoga osnutka. Rektor Mirazda pozvati će na ovu proslavu i predstavnike inostranih univerzitetâ.

Kralj pozvan na ljubavni sastanak. Prošloga petka je kralj Gustav švedski našao među svojim dnevnom korespondencijom i jedno pismo ovačkoga sadržaja: „Ljubljani, pozivamo vas u 6 sati naveče čekam te na opet običaj. Čekati ću do 7, gledaj da ne zakasniš. Tvoji čekatelj.“ Kralj se dakako u prvi mah začudio ovim pozivom, no razmotrivši kasnije kevertu, opazi da je poštanskim žigom zamijenio pravo ime adresata: Stibenson, br. matricole 287, moć od čitave adrese vidjelo se tek jasno ime jedne, i pošta je predala pismo u dvorsku kancelariju. Istoga dana je po kraljevski zapovijedi moćnar Stibenson dobio dopust i njegova Ester nije trebala da čeka čitav sat.

Koliko je urodilo žita u Jugoslaviji. Jugoslovenski ministarstvo poljoprivrede i voda, veće je prikupilo podatke o ovogodišnjem prinosu žetve u državi i to od pšenice, zobi, ječma i raži. Žetva je u ovoj godini bolja za 30 posto od prošlogodišnje. Prema podatcima s kojima raspolaže ministarstvo, Hrvatska ima 4.000.000 pšenice, 600.000 ječma, 1.000.000 Dalmacija 194.000 pšenice, 175.000 ječma, 92.000 raži, 11.000 zobi, Slovenija 559.000 pšenice, 173.000 ječma, 263.000 raži, 230.000 zobi, Vojvodina 4 mil. q. pšenice. Za Srbiju, Bosnu i Hercegovinu ministarstvo još nije dobilo sve podatke, ali po dosadašnjim podacima, rezultat je žetve 35 posto bolji od prošlogodišnjeg.

32.000 krivotvorenih lira u Tiberu. Neboličnu latinu imala je neki dan rimska policija. Jedan agent opazio je kako po riječi Tiber pliva jedna vreća. Pošto je pomenu nekij ljudi vreća izvučena na obalu nadju je u njoj 15 kg. krivotvorenih banknota od 25 različitih iznosa od 80.000 lira. Istraživa koje je odmah povelena iznjela je, da ove krivotvorene banknote potječu iz polajne fabrike, koja je etkrivena polovinom aprila ove godine, čiji su dioničari već uhapšeni. Sada će se poduzeti i pomovna istražva, da se pronađu i ostali fabrikanti.

Milijarda minuta. Neki matematičaričar je izračunao, kada se navršila milijarda minuta od početka Kristova rođenja. Prema njegovom računu, upravo na Novu godinu god. 1902. u 10.40 sati prije podne navršilo se milijardu minuta od kad se rodio Isus.

Kako se kraljina novi gradovi. U Americi počinju da kraljaju novogradske gradove vrlo čudnim imenima. Dva grada u Teksasu (jugo-zapadnoj i najvećoj državi Sjv. Amerike) zovu se jednostavno — K. U Tennessee-u zove se jedan grad ABA. Medijum drugi gradovi nose imena GREG, ALFABETA, ALFA, OMEGA, KAPA, DELTA, FIETA itd. Imv. gradova i s latinskim imenima, a tu jesu: NOLI, URBAS, SUMMUS, OPTIMA, VEX, DUX, EGO, AMICUS, PAX, EXITUS. Osim toga Američani kraljaju i kećeri čudnim imenima. Priča se, da se jednom Američanu rodilo pet kećeri, kojima je dao ova imena: Evropa, Azija, Amerika, Afrika i Australija.

Knjiga od 5 milijuna lira. U XV. sv vijeku talijanski umj-tnici izradili biblijsku knjigu za vojvodu Borsu d'Este. Cijela biblija ima 21 svesku u formatu od 30 i 40 cm. i to svaki po 700 strana. Svaka je strana s umjetničkim majsterskim radom izrađena. Hemska vladalačka kuća dobila je tu bibliju, pa je ona bila svojina Franje Ferdinanda, a poslije njegove smrti dobio ju je posljednji car Karlo Habsburg. On ju je na svom bčevu u Svetačkom ponio sobom i u novčanoj neprijaci prodao francuskim antikvaru. Jedan francuski knjižar je dobio, da je parizijka hče da proda ovom američkom bankiru. On je dotle zavlačio prodaju, dok se nije milanski tekstilni industrijalac Treccani odjedine, da je dao 5 milijuna lira za bibliju. Sada pak Treccani misli ovu gradocjenu dati talijanskoj državi u vlasništvo.

Koliko ima posla dok se glasovi napravili za gradnju jednog glasačiva treba 48 različitih stvari. Ove stvari popuše iz 16 zemalja, a prolaze kroz ruke od 45 radnika.

Šala i razbliriga.

Zgodan odgovor. Jednom, ko su novčane prilike Ljudevita XV. bile veoma slabe, tako, da dvorski činovnici nisu mogli u određeno vrijeme dobiti svoje plaće, dodu i operni pjevači k ministru s molbom za plaću. Ministar je odgovorio: „Valja najprije da namiramo one, koji plaću, a istom onda one, koji pjevaju.“

Razumljivi savjet. Lječnik pacijentu: „No, je li vam bolje? Pacijent: „Nije. Prije imao sam umoran kao pas, spavao sam kao puha.“ Lječnik: „Tako? E, onda obratite se vi na živinara.“

Boji se prehlade. Jedan cigarin, koji je za svoje zločinstva bio osuđen na vijekala imao

se obesiti. Kad su ga već bili izveli pod vijesla, počme moliti sudje govoreći: Kad već hoćeše silom, a bez moje volje, da me obesite, barem ne skidajte ni bunde, sada je moć već prehladila, pak se bojim, da se ne bi možda prehladio.“

Nije plašljiv. Kupi cigarin konja. Susjed ga zapita, kako mu se dopada konj, da li je dobar i jak, jer, veli, meni se čini konja je nešto plašljiv. Cigarin mu na to odgovorio: „Kako li to veliš, da je on plašljiv, kad epvo već treća neć kako on u stali sam spava, pa se ne boji nikoga.“

Razlika. Za vrijeme odmora ležala zajedno dva vojnika. Prvi upita: Reci mi, prijatelju, zašto si isao u rat, a nisi morao kao ni ja? Ovak mu odgovorio: Nene nemam, a volim rat, pa sam zato i otišao. — Tako i reče prvi, a ja bas sa protivnih razloga imam ženu, a volim mir.

Odgovorio mu. Petar: Ne smeta li Vam ta Vaša debljina? Pavao: Mi najmanje, samo je kod toga jedino to neugodno, što me za to svaka budala pita.

Mudar izgovor. Majka će svome trogodišnjem siročiću: Pašo, da zibaš malu seklu Mariicu. — Ne ču! — A zašto ne ču? — Ne ču, nije ni ona mere zibala.

Ne treba strašiti. Jurij: Franje je postavil stražu na vrh za vrapce? — Franje: Suti! Ja sam šim svaki dan na vrhu i to je dosta!

Htio vnu da sije. Kad je Harun Rasid osvojio Egipat, postavil u njemu jednog svog roba, da u njegovu ime upravlja tom zemljom. To godinu, u Misirsku slabu rodi pamuk, te onid novom vladaru i potuže mu, se, da je pamuk slabo aradio, i zamole ga da im ne uzima desetine. On im reče: — E, pa kad ne može uspjevati pamuk, a vi odese šite vnu! — Taj njegov govor brzo dođe Harun, a još njega brže svrgne s Misirskog prijestolja. Nije ga koza sion.

Da, i to je došlo odozgo! Poštenji zidarski pomoćnik imao je običaj da uvijek, kada mu se Stogod-n-prištaćega dogodi, reče: To je došlo odozgo! To je Bog poslao! Njegovi drugovi podrugivaju mu se češće radi toga, ali ništa nije to u njimano smetalo. Neko dan, u njegovu radu, dođu radnici iz za id nove kuće, što je baš gradili, Objedovalu. Nas je pomoćnik imao za objed kobasica sa kruhom. U čas kad je htio primiti kobasice, skoči k njemu pas, pogabi kobasicu i pobieže s njome. Ha, ha, ha, smij se drugovi: Šta se, to je isto došlo odozgo! On ih nije poslušao, nego u bližnjem poslu, koji je sa kobasicom biozao u služnju kuću. U tom času dogodila se njegovim drugovima strašna nesreća: zid nove kuće nagru se i strašnom bukom sruše na nesrećne zidare. Jedini naš pomoćnik, koji je tekao za psom, ostao je živ. Videli smo se demilio, uzgledni oči prema nebu i reče: Da, i to je došlo odozgo!

DOPISNICA UREDNIŠTVA.

Znanja i ravnanja radi, Pošto smo primili za ovaj broj Istarske Riječi sedam članaka o danu 28. jula 1914., kad je buknuo svjetski rat, bilo nam je apsolutno nemogućie da publikiramo sve članke. Molimo dotične suradnike, da vaze na položaj i da nam se odreknu kad vide, da nema njihovog materijala u listu. Tako smo radi preobila materijala morali

ostaviti za drugi broj dosta političkih, vjerskih i gospodarskih stvari. Unatož svega imamo naše suradnike i dopisnike, da nam i nadaje ostanu vjerni i redoviti suradnici.

DAROVI

za „Družbu sv. Cirila i Metoda za Istru.“ Prigodom Narodnoga blagdana sv. Cirila i Metoda skupili su naši vrlo mladiši i dječvoići u Ljuznanu kod Pule 170... lra za Družbu sv. Cirila i Metoda za Istru. — Živili plemeniti darovatelji i darovateljice! Napred za Družbu!

Za fond „Istarske Riječi.“

Pošto nije mogla na dan sv. Cirj i Met. p. liti knjige, daruje nam gica Ivka Velčić iz Predočice (Cres) 10 l. za fond Istarske Riječi. — Dr. Milan Mihic iz Beče poslao nam je također 5 lra za fond Istarske Riječi. — Sređena hvala! Uspješni ste i drugi!

Odgovorni urednik: IVAN MARJA MICHELEZZI. Izdavači: DR. STJAN BRAISA I IVAN STANI. Tiskar: TISKARA „JEDINOST“ U TRSTU.

TRAZIM ZASTUPNIKE u svim mjestima na prodaju stvacihi strojeva. Prednost dajemo kromčima i pletarima. Istran Mikolavčić — Nuga p. Roč (Rozzo), Istra.

MLADIĆ SA GIMNAZIJSKOM I UCITELJSKOM MATUROM te se dvoogodišnjom praksom traži preko ferija službu. Znađe u govoru i pismu slovenski, hrvatski, talijanski i njemački. Ponude na upravu Istarske Riječi pod šifrom „Istranin.“

Nove daske i grede

svake vrste prodaje MATEJ BANČIĆ, Krišinci Žrnjini kod Kanlana.

BANKA „SLAVIJA“ D. D.
Centrala: BEGRAD - Filijala: SUŠAK
prima uloge
u Dinarima, vraća ih bez otkaza i plaća 8% -tne kamate
—
Vrši sve ostale bankovne poslove

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
Telefon: 5-18 Podružnica u Trstu: Via XXX Ottobre 11 Telefon: 5-18

PODRUŽNICE:
Brezice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Spil

CENTRALA u LJUBLJANI
Dionička kamata i pričuva: 37.500.000 dinara.

Bavi se svim bankovnim poslovima. Prima uloge na uložne knjizice, te ih ukamatuje sa 3 1/2% o uloge na tekuće račune sa 4 1/2% netto. Za otkaz vezanih uložaka plaća postotke po dogovoru. Izvršuje burzne naloge i daje u njima sigurnosne knjizice (SAFES)

Blagajna je otvorena od 9-12.30 i od 11.50-16. sati

Znanje je sila! 14 knjiga 35 Lira Svijetlost bude živiti!

Šta treba da čitamo?

1. U Sinclair: „CAR UGALI.“ Poznati američki romanopisac opisuje u ovom djelu sve gozote kojima su izloženi radnici u američkim rudnicima, u kojima radi najviše naših izlasci. Daje je izvrsnu, suštinski istraživanjem pobjeđenu ilustraciju prilika, koje vladaju u carstvu ovog djanmanja. Cijena je knjiz: 9 Lira.
2. L. T.: „SARAJEVSKI ATENTAT.“ Historijska crta iz prošloga jugoslovenskoga stoljeća, omdine od 1914. godine. Cijena 2 Lira po komadu.
3. Maksim Gorki: „LETO.“ Roman iz ruskog života na selu. Cijena 2 Lira po komadu.
4. H. Barbuse: „INTELEKTUALCIMA.“ Cijena Lira 1.50 po komadu.
5. V. Koroljenko: „SUM SUMA.“ Pripovjeka iz ruskog života. Cijena 2 Lira po komadu.
6. Petar Keča: „JAZAVAC PRFD SUDOM.“ Crta iz bosanskog života. Cijena Lira 1.50.
7. A. Šenoa: „ČUVAJ SE SENJSKE RUKEL.“ Historijska crta iz života naših priroca. Cijena 2 Lira.
8. I. Mazuranić: „SMRT SAMAR-AGE CENGIJICA.“ Cijena Lira 1.50.
9. A. Šenoa: „SELJAČKA BUNA.“ Najljepše ilustrirana i napunjenika obredjena panaja Iosću dioničica Sveta i biserovog gradiva. Cijena 9 Lira.
10. M. Gorki: „TU DAVA.“ Pripovjeka iz ruskog narodnog života na selu. Cijena 2 Lira.
11. M. B. Kunin: „MANIFEST SLAVENIMA.“ Historijska crta iz 1848. god. naš prvih pu. Zapovani. Cijena Lira 1.50.
12. M. Archibsev: „SMART IVANA LANDEA.“ Miti i život novih ljudi. Cijena 2 Lira.
13. Al. Blok: „POSLEDNI DANI CARSKE RUSIJE.“ Dva romana, koje su objavljene u ruskoj ruskoj car. Cijena 2 Lira.
14. A. Čehov: „NOVELA.“ Duhovite priče iz ruskog narodnog života. Cijena 1 Lira.

Ukupno 14 knjiga šaljemo tvrdo upakovane svakome, ko pošalje 35 Lira. Knjige se mogu naručiti i pojedinačno, ali onda ostaju odzračene cijene. Pri narudžbinama treba odmah odaslati i novac te čitljivo napisati adresu naručitelja. Narudžbe i novac treba adresirati: „EDITION SLAVE“ (Milan Obujeni) — WIEN — Himmelpfortgasse 13 (Deutsch-Oesterreich.)